

Ön Söz

Akademisyenlik heveslisi gençler için hocasının cesaretlendirici bir sözünün, esirgemediği bir güler yüzünün; karaladığı, ama doğruluğuna dair bin bir şüphe taşıdığı iki satır yazısına övücü bir lafının; ihtiyaç olduğunda çekinilmeden girilecek bir kapısının ne kadar belirleyici olduğuna dair pek çok örnek olay vardır. Öyle ya, “egosu yüksek”lerin çalıştığı, iç çekişmelerin yoğun olduğu, çıkar kavgalarının ustaca, bazen siyasi bazen de başka kılıflar altında yürütülebildiği, içindeki en yeteneksizin bile kale gibi savunmaya çalıştığı bir meslek alanına kim “Ben geldim” diye paldır küldür girebilir ki... Akademi dünyasında elbette “akademik” bir hiyerarşi vardır, ama söz konusu, meşhur atasözünün “akıl başta değil yaşatadır” diye algılandığı, her mensubunun “faşist”, “komünist”, “ajan”, “dinci”, “dinsiz”, şucu bucu gibi aynı anda birkaç sıfatla damgalanmaya mahkum olduğu Türkoloji ise... Ama her şeye rağmen Türkolojinin de içinde olduğu akademisyenlik meseleği yine de insanoğlunun mensubu olmaktan mutlu olacağı meslekler arasında her zaman en üst sıralarda yer alır. Akademisyenliğe heves eden bir gencin hayatında ise belirleyici rol oynayan bilim adamları Türkoloji alanında da olmuştur ve olmaya devam edecektir. Armağan sahibi, Prof. Dr. Mehmet Özmen bu akademisyenlerden biridir.

Örnek vermek gerekirse Selçuk Üniversitesinde verdiği derslerde dağıttığı metinlere hazırlıklı gelen öğrenciler, ders işlenirken acaba o beyit şöyle de anlaşılır mı diye sorabilir, o kelime şu şekilde de ayrıştırılabilir mi diyebilir, onunla konuyu tartışabilirdi. Önerileri dikkatle dinler, makul olana kesinlikle teşvik edici bir şey söyler, makul olmayan görüşlerde ise öğrenciyi rencide etmezdi.

Yıl 1986. Bu satırların yazarlarından birinin üniversiteyi bitirmesine sayılı günler kalmış. Milli Eğitim Bakanlığının yurt dışına burslu olarak doktora öğrencisi göndereceğini öğrenmiş, gazete ilanından olmalı. Mehmet Özmen’in kapısını çalıyor, durumu anlatıyor, “Başvurayım mı hocam?” diyor. Onu dikkatle dinleyen hocasının o cesaretlendirici, meslek hayatına bambaşka bir yön veren sözleri hala kulağında: “Başvurun tabii. Siz Ankara, İstanbul mezunlarıyla yarışsınız.” 1986 yılında Türk dili alanında MEB’in yurt dışı bursluluk sınavını onun iki öğrencisi kazanıyor. Aynı yıl başka bir üniversitede, aynı burs için aynı sorunun muhatabı olan başka bir yetkili, bursu fazlasıyla hak edeceğini daha sonraki çalışmalarıyla açıkça gösteren başka bir öğrenciyeye “Biz kimi istersek onu göndeririz!” diyebilmişti.

Öğrencilerine Prof. Dr. Mehmet Özmen olay ve olgulara çok yönlü yaklaşmayı, ortaya konacak fikirleri alternatifleri ve zıtlarıyla birlikte ele almayı, dogmalardan uzak durmayı, bilim insanlarına ve onların yazdıklarına saygılı olmayı ama kendisi de dahil olmak üzere onların da hata yapabileceğini öğretmiş, onların geniş bir bakış açısına ve bilim ahlakına sahip olmalarını her şeyin üstünde tutmuştur. O, genç akademisyen adaylarının heyecanlarını sükunetiyle

dengelemiş; bilimde heyecanın önemli olduğunu ama yalnız heyecanla bilim yapılamayacağını, çok çalışma, donanım ve birikimin de gerekliliğini her zaman dile getirmiştir. Bilimde şüphenin önemine her zaman işaret etmiş, yetiştirdiği akademisyenlerin kendilerine “Acaba başka türlü olabilir mi, başka türlü açıklanabilir mi, başka türlü düşünülebilir mi?” gibi sorular sormasını şart koşmuştur. Bilimsel konularda gençlere fikir sormayı ve yeni fikirlere açık olmayı ihmal etmemiştir. Özetle, onun bilim anlayışı, titizlik, ahlaki sorumluluk, geniş bakış açısı, başkalarının fikirlerine önem verme ve yeniliğe açık olma ilkeleriyle şekillenmiştir, denebilir.

Prof. Dr. Mehmet Özmen, çalışmalarında popüler konulara da çevrelere de ilgi göstermemiş, daha temel konulara odaklanan, titiz bir akademisyen olarak kalmayı tercih etmiştir. Bu nedenle, biri baskıda olan dört kitap, bir kısmı kitap boyutunda on yedi makale ve on dört bildiri metninden oluşan bu güne kadarki yayınlarının her biri, konuyla ilgili yeni araştırmalarda mutlaka dikkate alınması gereken çalışmalar durumundadır. Bir kısmı sabırla, yıllar süren veri toplama ve literatür araştırması sonucu ortaya çıkmış olan ve bu yüzden uzun yıllar kullanılmaya devam edilecek yayınlarında söz dizimi sorunları, etimoloji, ağız sözlükçülüğü ve Eski Anadolu Türkçesi dönemi önemli bir yer tutar.

Yayınlarından başka akademisyen olmaya teşvik ettiği pek çok öğrenci yanında on dokuz yüksek lisans ve sekiz doktora öğrencisine de danışmanlık yaparak alana önemli katkıda bulunmuştur. Onunla çalışanlar, titizliğinin yakın şahitleridir. Yönettiği, kitap olarak da basılan doktora tezleri, onun nitelikli rehberliğinin tanıklarındır.

Armağan kitap, Prof. Dr. Mehmet Özmen’in öğrencilerinin ve meslektaşlarının yazılarından oluşmaktadır. Editörlük sırasında yazılarda teknik düzeltmeler yapılmış, ancak içerikle ilgili bir değerlendirmeye gidilmemiştir. Bu bir armağan kitaptır, kitaba yazıyla katılmak isteyenler dağarcıklarındakileri kabul ola dileğiyle ortaya koymuştur. Değerlendirmeyi okur yapacaktır.

Yazı davetimize olumlu karşılık veren meslektaşlarımıza, aile fertlerine, kitabın basımını üstlenen Çukurova Üniversitesine teşekkür ederiz.

Armağan kitapla, editörler ve yazarlar olarak Prof. Dr. Mehmet Özmen’e olan vefa borcumuzun bir kısmını ödeyebilirsek kendimizi mutlu sayacağız.

Nurettin Demir, Faruk Yıldırım